

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE KORUNAN ALAN YÖNETİMİ ULUSAL TOPLANTISI

Andrew Vorkink, Dünya Bankası Türkiye Masası Şefi – Açılış Konuşması
22 Mayıs 2006

Distinguished guests from the Ministry of Environment and Forestry, representatives from other Ministries, and partners and civil society organizations,

It gives me great pleasure to be able to address this particular gathering, which is meeting over the next two days to provide conservation practitioners in Turkey an opportunity to exchange experience, to raise the national profile about biodiversity conservation, and to provide a platform for discussing issues of common importance. This meeting comes at a very good time, as discussions are underway about how best Turkey can integrate into the European Union. Nature conservation initiatives are central to the Environment acquis, and it is quite important that Turkey is orienting its approach toward the more commonly accepted global principles toward biodiversity conservation.

I am pleased to say that even before the recent acceleration of discussions about the prospects for European integration, Turkey had already taken important steps to develop and introduce principles of nature conservation which are consistent with emerging global best practices. These efforts have been pioneered here by your Ministry, Minister Pepe, under the leadership of the General Directorate of Nature Conservation and National Parks and its staff. The World Bank has had a small part in this effort by providing support through the Biodiversity and Natural Resources Management Project, with funding from the Global Environment Facility, to pilot these efforts and then to support their wider dissemination. Now, as we enter the final stages of this particular support, I can confidently say that you have really helped to move the nature conservation agenda forward to align Turkey's approach more fully with accepted international practices for protected area management, for example, those outlined by the World Commission on Protected Areas, and other international organizations.

I would like to speak this morning about some of the global environmental issues related to biodiversity conservation, especially those which represent continuing challenges to Turkey, to comment upon Turkey's response to these challenges, and to outline subjects where we in the World Bank think work remains to be done.

Globally, over the last ten years the international community has spent some \$4 billion to conserve biological diversity, which is of course on top of expenditures by national governments and others for the same worthy purpose. This has paid for a lot of good work and some important wins have been made. But overall, we are failing to stem the deadly dynamic of chronic poverty, growing population, and unbridled consumption which is destroying natural species a thousand times faster than ever before. The world needs to do conservation differently if we are to cope with the potentially catastrophic impact of these pressures on the natural systems that support life on earth.

Let us start with some of the global success stories. Along the coast of Brazil, the pressures on the Atlantic rain forest are gradually receding as local communities, private groups and state governments work together to put in place an action plan to safeguard the unique habitat they share with 20,000 different kinds of plants, of which more than 8,000 are found nowhere else in the world. These groups have come to understand that there are viable alternatives to

deforestation. Increasingly, they see more opportunities in protecting the forest -- for low impact and environmentally sound tourism for example, as well as for other productive uses— than in cutting it down.

Africa and Asia also offer a few compelling examples of how we can turn the destructive tide by working together and setting priorities. Projects with strong community support show that it is possible to fight poverty by protecting the ecosystems that underpin agriculture and rural livelihoods.

Unfortunately, there is far more evidence to the contrary of outright destruction proceeding apace in the face of what are too often uncoordinated attempts to do the right thing.

The result is that some 12 percent of mammal species and 11 percent of bird and plant species are threatened with extinction. This is bad news for us all, but particularly for poor people. For them, conserving biodiversity is not just about long-term welfare. It is about survival because so many of them depend on the habitats that support biodiversity for their daily needs.

As I am sure that many of you know, Turkey is one of the most biologically diverse countries in Europe. Around 1,200 of its 10,000 plant species are native. These include many wild relatives of important domesticated species on which the world is heavily dependent – for example, wheat, barley, chickpeas, lentils, cherry, pear, apple, and so on (which I might add makes Turkish cuisine among the best in the world!). Turkish flora also includes many important medicinal, aromatic, industrial, and ornamental plants. Three Global Biodiversity Hotspots (the Mediterranean basin, the Caucasus Mountains, and the Irano-Anatolian hotspots) are found partly within Turkey's geographic borders. There are a large number of Important Bird Areas found in various wetlands across the country, and these are of crucial importance for millions of migratory birds which rely on three major flyways as they move between the Western Palearctic and Africa, and which cross Turkey. Just this month I had an opportunity to visit the new national park at Sultansazlığı near Kayseri, which is a Ramsar designated site in which more than 300 species of birds are found in numbers approaching 1.5 million birds a year.

Why should this biodiversity be conserved in Turkey?

In fact, Turkey's biodiversity is of great immediate and direct economic importance on account of the many benefits derived from its use. Turkey's biodiversity is also of global significance because of its exceptionally rich genetic diversity. The genetic resources of wild relatives and landraces represent essential inputs in the research and development efforts of the pharmaceutical industry in the search of new drugs, and the agricultural industry in the search of new strains resistant to disease and capable of improved yields.

Metnin Türkçesi

Çevre ve Orman Bakanlığı, diğer Bakanlıklar, kurumlar ve sivil toplum örgütlerinin değerli misafirleri,

Önümüzdeki iki gün boyunca doğa koruma alanında çalışanlar tarafından deneyimlerin paylaşılacağı, biyolojik çeşitlilikle ilgili ulusal profilin geliştirileceği ve ortak öneme sahip konuların tartışılmasına olanak sağlayacak bir platform oluşturulacak olan Ulusal Toplantı'da sizlere hitap etmekten büyük zevk aldığımı belirtmek isterim. Özellikle Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne en iyi şekilde entegre olmak için yapılması gerekenlerle ilgili tartışmaların devam ettiği bu günlerde bu toplantının düzenlenmesi güzel bir tesadüf oldu. Doğa koruma girişimleri Çevre Koruma müktesebatının merkezindedir ve bu sebepten dolayı Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğin korunması ile ilgili yaklaşımlarını küresel açıdan kabul görmüş ilkelerle uyumlu hale getirmesi çok önemlidir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımı ile ilgili sürecin hızlanmasından çok önce, Türkiye'nin henüz ortaya çıkan küresel en iyi uygulamalarla uyumlu doğa koruma ilkelerini geliştirmek ve ortaya koymak için önemli adımlar attığını söylemekten büyük bir mutluluk duyuyorum. Bu çalışmalar Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün liderliğinde Bakanlığınızın öncülüğünde gerçekleştirilmektedir. Dünya Bankası'nın bu çalışmalara katkısı Küresel Çevre Fonu tarafından finanse edilen ve çalışmalara yön vererek bunların ülke genelinde yaygınlaştırılması için çalışan Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi ile olmuştur. Söz konusu bu projenin son aşamasına girdiğimiz bu günlerde sizi temin ederim ki bu konuda çalışan sizler, korunan alan yönetimi konusunda Türkiye'nin yaklaşımını Dünya Korunan Alan Komitesi ve diğer uluslararası kurumlar tarafından belirlenen ve kabul görmüş uluslararası uygulamalara uyumlu hale getirmek için çok yardımcı oldunuz.

Müsaade ederseniz, biyolojik çeşitlilik koruması ile ilgili, özellikle Türkiye'nin de halen etkisi altında olduğu, küresel çevre sorunlarına değinmek istiyorum. Bunu yaparken, Türkiye'nin bu sorunlarla başa çıkma yöntemlerini ve Dünya Bankası olarak konu ile ilgili nelerin yapılması gerektiği hakkındaki görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Tüm dünyada son 10 yıl içerisinde uluslararası camia biyolojik çeşitliliğin korunması için 4 milyar doların üzerinde para harcamıştır. Bu miktar, aynı haklı sebep uğruna, ulusal hükümetlerin harcamalarının en başında yer almıştır. Bu sayede iyi işler başarılı ve önemli kazançlar elde edildi. Fakat genel olarak, kronik yoksulluğun, nüfus artışının ve doğal kaynaklara her zamankinden daha hızlı bir şekilde zarar veren kontrolsüz tüketimin kökenine inmekte zorlanıyoruz. Dünya üzerindeki yaşamı destekleyen doğal sistemlerin üzerindeki yokedici etmenlerle savaşmak istiyorsak farklı bir doğa koruma yöntemi uygulamalıyız.

Küresel başarı öykülerinden bazılarını anlatmama lütfen izin veriniz. Brezilya kıyısı boyunca, Atlantik yağmur ormanları üzerindeki baskılar, yerel grupların, özel şirketlerin ve hükümetin birlikte çalışarak ortaya koyduğu ve 20000 değişik bitki türünden 8000'inin endemik olduğu bölgeye özgü habitatı korumaya yönelik eylem planı sayesinde azalmaktadır. Bu gruplar ormansızlaştırmanın durdurulmasına yönelik uygulanabilir seçenekler olduğunun farkına vardılar. Giderek artan bir hızla ormanları korumanın kendilerine, ekoturizm örneğinde olduğu gibi, daha fazla imkan sağlayacağını anladılar.

Afrika ve Asya kıtaları birlikte çalışarak ve öncelikler belirleyerek bu tahrip edici faktörleri nasıl ortadan kaldırdıklarına dair birkaç mücadele örneği sunmaktadırlar. Arkasında güçlü yerel desteği olan projeler tarımsal ve kırsal geçimi destekleyen ekosistemleri koruyarak yoksullukla mücadele etmenin mümkün olduğunu göstermiştir.

Ne yazık ki, tam tersi istikametteki örnekler çoğunluktadır: çoğu zaman koordine olmadan yapmaya çalıştığımız şeyler yüzünden doğal kaynakların sınırsız tahribi süratle ilerlemektedir.

Bunun sonucunda ortaya, memelilerin %12'si, kuş ve bitkilerin %11'inin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı bir tablo çıkmaktadır. Bu bizler için olduğundan daha fazla yoksul insanlar için kötü haber çünkü biyolojik çeşitliliğin korunması onlar için sadece uzun dönemde refahlarının sağlanması açısından değil yaşamlarını sürdürebilmeleri açısından da önem taşımaktadır. Bu insanların çoğu biyolojik çeşitliliğe kaynak sağlayan habitatlardan günlük ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar.

Hepinizin bildiği üzere, Türkiye biyolojik çeşitlilik açısından Avrupa'daki en zengin kaynaklara sahip ülkelerden biridir. Sahip olduğu 10000 bitki türünün yaklaşık 1200'ü endemiktir. Bu türlerin içinde dünyanın bağımlı olduğu buğday, arpa, nohut, mercimek, kiraz, armut, elma ve benzeri gibi pek çok ehlileştirilmiş türün ilkel ırkları gelmektedir. Şunu da belirtmeliyim ki bütün bu türler, Türk mutfağını dünya çapında üne kavuşturmuştur. Türkiye'nin bitki varlığı ayrıca tıbbi, hoş kokulu, endüstriyel ve süs bitkileri gibi önemli türleri de içermektedir. Akdeniz havzası, Kafkas dağları ve İran-Anadolu sıcak noktası gibi küresel açıdan önemli üç sıcak nokta da Türkiye'nin coğrafik sınırları içerisinde yer almaktadır. Ülke çapındaki çeşitli sulak alanlarda çok sayıda Önemli Kuş Alanları bulunmaktadır. Bu alanlar Batı Palearktık ve Afrika arasında göç ederken Türkiye'den geçen üç önemli göç yolunu kullanan milyonlarca göçmen kuş açısından büyük önem taşımaktadır. Bu ay içerisinde, Ramsar alanı ilan edilen ve içerisinde sayıları senede 1,5 milyona ulaşan 300'den fazla kuş çeşidinin yaşadığı Kayseri yakınlarındaki Sultan Sazlığı Milli Park'ını ziyaret etme fırsatım oldu.

Türkiye'nin sahip olduğu biyolojik çeşitlilik neden korunmalı?

Aslında, kullanımından elde edilen yararlar göz önüne alındığında, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin korunması ekonomik açıdan öneme ve aciliyete sahiptir. Türkiye'nin biyolojik çeşitliliği sahip olduğu istisnai genetik çeşitlilik açısından da küresel öneme sahiptir. Yabani ırkların genetik kaynakları, yeni ilaçların geliştirilmesi için çalışan eczacılık sektörüne ve hastalıklara dayanıklı ve daha verimli ürün verebilen tohumların araştırılmasında çalışan tarım sektörüne önemli katkılar sağlamaktadır.